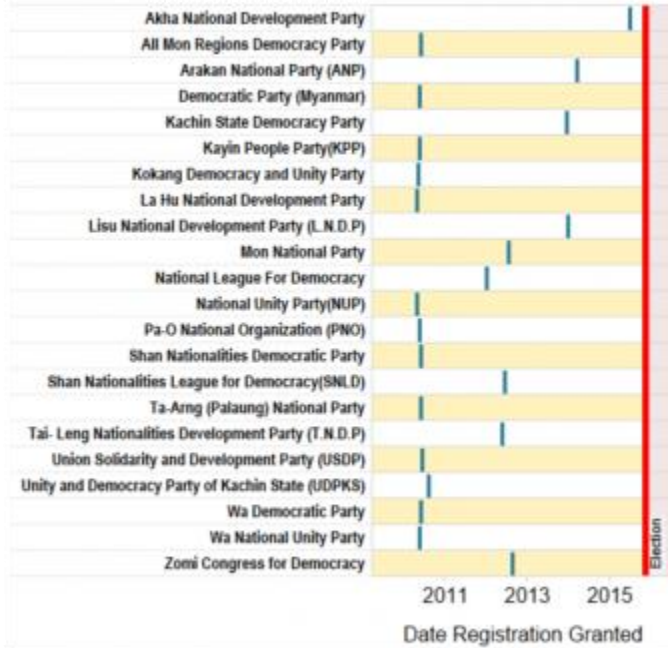

၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အစပြုပေါ်ပေါက်လာပုံ

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရယူခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီး တစ်ပါတီစနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှု ပျက်ယွင်းသွားပြီး တပ်မတော်မှ အာဏာရယူကာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပြည်သူ့အများ၏ ဆန္ဒဖြစ်သော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးကို တပ်မတော်အစိုးရဖြစ်သော နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ကြီးမှူးကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ၎င်း ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရန် အတွက် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ခဲ့သော ပါတီအရေအတွက်မှာ (၂၃၅) အထိရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီက မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီမှ လူဟောင်း အများစုပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၄၉၂) နေရာရှိသည့်အနက် (၃၉၂) နေရာရရှိခြင်းဖြင့် အပြတ်အသတ်အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၅၈.၇% ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တပ်မတော်အစိုးရကသာ အာဏာကိုဆက်လက်ရယူထားပြီး နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ် လာခဲ့ရာ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လကုန်အထိ ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ကို

ပြဌာန်းခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးကို ကျင်းပရန်ပြင်ဆင် လာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ကြရာ နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၃၄ ပါတီ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လက်မခံနိုင် သောကြောင့်ဟုဆိုကာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုခဲ့ပေ။ ၂၀၁၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီက မဲအများစုရကာ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ဒုတိယနေရာနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီက တတိယနေရာရရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်း ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ဖျက်သိမ်းမခံရသော ၁၀ ပါတီ ရှိသည့်အနက် ပါတီဟောင်းငါးခု ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ကာ ပါဝင်လာသည်။ ၎င်းတို့မှာ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ၊ ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့်ညီညွတ်ရေးပါတီ၊ လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပါတီ၊ မြို့ (ခေါ်) ခမီ အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ စုစုပေါင်း ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သော ပါတီများမှာ (၃၇) ပါတီ ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ပေါ်ပေါက်လာပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှလည်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများတွင် တာဝန်ယူမှုများကြောင့် ကိုယ်စားလှယ်နေရာလစ်လပ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရန်အကြောင်း ဖြစ်လာသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ရာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အပါအဝင် ပါတီသစ်အချို့ တည်ထောင်ကာ ၂၀၁၂ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲလစ်လပ်နေရာ(၄၅)အတွက် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ စုစုပေါင်း ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သောပါတီပေါင်း (၁၇) ရှိပြီး အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီက ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၄၅) ရှိသည့်အနက် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၄၃) ကို အပြတ်အသတ်အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် တစ်နေရာနှင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်နေရာ အနိုင်ရရှိခဲ့ကြသည်။

လက်ရှိတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ပါတီပေါင်း (၉၀) ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၁၁၅၀) ရှိသည့်အနက် (၈၈၆) နေရာရရှိခြင်းဖြင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က အများဆုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအများဆုံး အနိုင်ရရှိသော ပါတီမှာ (၁၁၇) နေရာအနိုင်ရရှိသော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီဖြစ်ပြီး ရခိုင်အမျိုးသားပါတီက ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၄၅) ရရှိကာ တတိယအများဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြသည့် ပါတီ (၉၀) တွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများမှာ (၅၃) ဖြစ်ပြီး အခြားသောပါတီများမှာ (၃၇) ဖြစ်သည်။ အနိုင်ရရှိသော ပါတီမှာ (၂၂) ပါတီ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအနိုင်ရ (၂၂) ပါတီတွင် (၁၈) ပါတီသည် တိုင်းရင်းသားပါတီများ ဖြစ်ပြီး အခြား (၄) ပါတီမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (မြန်မာ) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုတင်ပြထားသော အချက်

အလက်များမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် အနိုင်ရထားသော နိုင်ငံရေး ပါတီ (၂၂) ပါတီတို့၏ အခြေခံအချက်အလက်များကို အများပြည်သူအလွယ်တကူလေ့လာနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် နှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ တို့သည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲကပင် စတင်တည်ထောင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသော ပါတီများ ဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပါတီသည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ကာ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သော ပါတီဖြစ်ပြီး အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီမှာမူ ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင်မှ မှတ်ပုံတင်ကာ ပြန်လည် ယှဉ်ပြိုင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၂) ဖြစ်ပြီး၊ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီ၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၄၇) ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်က စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းကို ပါတီအဖြစ်ပြောင်းကာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဝင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းများမှာ တပ်မတော်မှအငြိမ်းစားယူကာ ဝင်ရောက်လာကြသူများဖြစ်ပြီး ၂၀၁၀ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း တပ်မတော်မှအငြိမ်းစားယူထားသူပါတီဝင်များ အများစုအနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ပါတီ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၃၂) ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(မြန်မာ) သည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သော ပါတီ ဖြစ်သည်။ ပါတီမှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၆) ဖြစ်သည်။ ပါတီကို ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီးဖြစ်သော ဦးသုဝေက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ဦးဆောင်ပါဝင်သူများအဖြစ် ပါလီမန်ခေတ်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ သမီး ဒေါ်သန်းသန်းနု၊ ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း၏သမီး ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းနှင့် ဝန်ကြီးဦးပဆွေ၏သမီး ဒေါ်နေရီပဆွေတို့ဖြင့်စုစည်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားအနိုင်ရပါတီ ၁၈ ပါတီတွင် လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီနှင့် ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့် ညီညွတ်ရေးပါတီတို့သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက် ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၄/၈၈) အရ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီး မကျင်းပမီအထိ တည်ရှိနေပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲကပင် ပါဝင်ခဲ့သော အမည်မပြောင်းလဲသည့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင်မူ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံ တင်ခြင်းဥပဒေ ပုဒ်မ-၂၅ (နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၂/ ၂၀၁၀) နှင့်အညီ ၎င်းတို့၏ပါတီများကို မှတ်ပုံပြန်တင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကတည်းက ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ လားဟူ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၃) ဖြစ်ပြီး၊ ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့်ညီညွတ်ရေး ပါတီ၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၄) ဖြစ်သည်။

ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီမှာမူ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကြီးတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင်မူ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကဲ့သို့ ပင်

ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအပြီး ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင်မှ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ရာ မှတ်ပုံတင်အမှတ်မှာ (၅၆) ဖြစ်သည်။

ကျန်တိုင်းရင်းသားပါတီများအနက် အာခါအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပါတီ၊ မွန်အမျိုးသားပါတီ၊ ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ၊ လီဆူတိုင်းရင်းသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ(ဒူးလေးပါတီ)၊ တိုင်းလိုင် (ရှမ်းနီ) အမျိုးသားများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊ ဖိုမီးဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီနှင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီတို့သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲပြီးမှသာလျှင် ပါတီတည်ထောင်ပြီး ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျန်တိုင်းရင်းသားပါတီများမှာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကပင် မှတ်ပုံတင်ကာ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

Inception of 22 Winning Political Parties

In 1962, the nominally socialist military government took over power and ruled the country by 1974 constitution as a single-party socialist system. Due to 8888 Uprising against the Burma Socialist Program Party (BSPP), Tattmadaw (Military) took the power and established the "State Law and Order Restoration Council (SLORC)" in 1988.

As people's desire, SLORC (the Junta) held 1990 general elections to implement the multi-party system of the government. There were 235 political parties registered to run in 1990 general elections. In that election, National Leagues for Democracy (NLD) won National Unity Party (NUP) which was formed by former BSPP, and it obtained votes for 392 out of the 492 contested seats. That was a landslide victory of NLD and it was 58.7%.

However, the dictatorship rejected this result and it kept ruling the country until March 2011.

In 2008 referendum, the new constitution had been approved and the general election was consecutively prepared to hold in 2010. Thus, 34 political parties registered to run in the 2010 general elections. Nevertheless NLD had been openly against the 2008 constitution and it decided to show its standing by not running in the 2010 general elections.

During 2010 general elections, Union Solidarity and Development Party (USDP) had got most of the votes and Shan Nationalities Democratic Party (SNDP) and National Unity Party (NUP) also won 2nd and 3rd place respectively.

In fact, the five political parties participated in the 2010 general elections were among ten political parties which were not canceled after running in 1990 general elections. They are named as National Unity party, Kokang Democratic and Unity party, La Hu National Development Party, Mro National Solidarity Organization and United Kayin Leagues.

Because of 2010 general elections, the new presidential government was formed in 2011 and some of parliament members became ministers in the new government. This situation basically caused to hold the by-election to fill the vacant seats in parliament.

Then, by-election was held on 1st April, 2012. NLD and some of the new political parties competed for 45 vacant parliament seats. NLD won 43 out of 45 contested seats among 17 political parties.

In 2012 by-election, USDP and SNLD each won one vacant seat.

Recently, 2015 general election was held on 8th November 2015 and 90 political parties contested for parliament seats. NLD got landslide victory with the majority of seats - 886 out of 1150 parliament seats. As for second and third winning parties, USDP won 117 seats and Arakan National Party won 45 contested seats.

During recent elections, 90 political parties competed that consisted of 53 ethnic parties and other 37 parties. In total, 22 parties won of which 18 were ethnic parties and other 4 parties were NLD, USDP, NUP and Democratic Party (Myanmar).

The following analysis was based on the "profiles of winning parties" developed by EMReF.

NLD and NUP were established and contested since 1990 general elections and NUP was re-registered for the 2010 elections. NLD which overwhelmingly won 1990 general elections, was only re-registered for 2012 by-elections. The party registration number of NUP is (2) and NLD is (47).

USDP was established in 1993 by changing its name "Union Solidarity and Development Association" to Union Solidarity and Development Party. In this party, retired military generals were taking the leading roles and some of them won most of the seats in 2010 general elections. The registration number of USDP is (32).

Democratic Party (Myanmar) was the party established to run the 2010 general elections and the registration number is (6). U Thu Wai was the president and Daw Than Than Nu (daughter of Prime minister U Nu in Parliament Democracy), Daw Cho Cho Kyaw Nyein (daughter of Minister U Kyaw Nyein) and Daw Nay Yee Ba Swe (daughter of Minister U Ba Swe) were leading the party.

Among 18 winning ethnic political parties, La Hu National Development Party and Kokang Democracy and Unity Party had still been existed since 1990 elections without changing their names before the 2010 general elections. For 2010 general elections, these two parties re-registered according to the article 25 of the law of political party registration (SLORC 2/2010).

The registration numbers of La Hu National Development Party and Kokang Democracy and Unity Party were (3) and (4) respectively.

Shan Nationalities Leagues for Democracy participated in the 1990 general election but it boycotted the 2010 general election like NLD and did not compete for a seat in 2010 elections. It re-registered only after 2012 by-election and the registration number was (56).

Among other ethnic parties, Akha National Development Party, Mon National Party, Kachin State Democracy party, Lisu National Development Party, Tai-Leng Nationalities Development Party, Zomi Congress for Democracy Party and Shan Nationalities League for Democracy (SNLD) were newly registered as political parties after 2012 by-election. The rest ethnic parties registered since 2010 general election.

